

## Riikliku perelepitusteenuse tulemuslikkuse uuring Sotsiaalkindlustusametile

### INDIVIDUAALINTERVJUUDE NÄIDISKAVAD

Alljärgnevalt on esitatud uurimisrühma poolt uurimisküsimuste kaupa koostatud intervjuukavade näidisküsimused. Tegemist ei ole lõplike intervjuukavade küsimustega, vaid esialgse info põhjal koostatud võimalike versioonidega intervjuukavade küsimustest.

### INTERVJUU KAVA LAPSEVANEMATELE

1. Mis on Teie arvates riikliku perelepitusteenuse eesmärk?/Mis on Teie arvates riikliku perelepitusteenuse peamised kasutegurid?
2. Kui palju ja mida Te teadsite enne teenusele jõudmist riiklikust perelepitusteenusest?
3. Milline oli Teie ettekujutus riiklikust perelepitusteenusest? Kas Teie ettekujutus vastas reaalsusele? Kui mitte, siis milles seisnesid reaalsed erisused?
4. Mida lootsite perelepitusteenuse käigus saavutada? Kas Teie ootused perelepitusteenusele täitusid? Mis jäi Teie jaoks saavutamata?
5. Mis oli peamine põhjus, mis ajendas Teid perelepitusteenust kasutama?/Kuidas jõudsite perelepitusteenuseni?/Mis ajendas Teid riiklikku perelepitusteenust kasutama? (küsitakse neilt, keda ei suunatud kohtu kaudu)
6. Kuidas toetab/on toetanud riiklik perelepitusteenus Teie lapse edasises elukorralduses kokkuleppele jõudmist?/ Kuidas toetab/on toetanud riiklik perelepitusteenus Teie koostööd lapse kasvatamisel?
7. Milliste vanemluskokkuleppe tingimustega jäite enim rahule? Kas oli ka mingeid tingimusi, millega Te väga rahule ei jäänud? Mida muudaksite kokkuleppe tingimustes, kui saaksite?  
*Abiküsimus:* Kas tunnete, et oleksite saavutanud sellistel tingimustel kokkuleppe ka ilma teenusel osalemiseta? (küsitakse vanemluskokkuleppe sõlminud lapsevanematelt)
8. Kas jõudsite kokkuleppele Teie jaoks piisavalt kiiresti?  
*Abiküsimus:* Kui Te ei jõudnud kokkuleppele piisavalt kiiresti, siis mis olid peamised tegurid, mis seda takistasid? (küsitakse vanemluskokkuleppe sõlminud lapsevanematelt)
9. Mis oli peamine põhjus, miks Te ei jõudnud kokkuleppele? (küsitakse neilt lapsevanematelt, kelle teenuse kasutamine lõppes edutuse tõendi väljastamisega).
10. Kas tegite enne perelepitusteenusega alustamist ka mingisugust eeltööd? Kui jah, siis millist?/Kas ja kuidas valmistusite iseseisvalt enne perelepitusteenuse menetluse algust/enne perelepitusteenusele jõudmist?
11. Millega olete riiklikus perelepitusteenuse protsessis kõige enam rahul? Mis vajab Teie hinnangul parendamist?
12. Mis ajendas Teid uuesti perelepitusteenust kasutama? (küsitakse neilt, kes on teenust korduvalt kasutanud)
13. Mida teeksite riikliku perelepitusteenuse kasutamisel nüüd teisiti? (küsitakse nende lapsevanemate käest, kes kasutasid teenust siis kui seda pakkuma hakati ja on nüüdseks seda

juba mõnda aega teinud; võrdlusgrupiks on need lapsevanemad, kes on teenust alles hiljaaegu kasutanud)

14. Kas Teie laps kaasati teenusele ja kui, siis kuidas toimus lapse kaasamine?
15. Kas perelepitaja tegevus Teie lapse kaasamisel oli Teie arvates oskuslik/pädev?
16. Milline oli Teie arvates teenuse mõju Teie lapsele?
17. Mida soovitaksite teistele lapsevanematele enne perelepitusteenuse menetluse alustamist/seoses riikliku perelepitusteenusega?

### **INTERVJU KAVA PERELEPITAJATELE**

1. Mis on Teie arvates riikliku perelepitusteenuse eesmärk?
2. Kui kasulik on Teie hinnangul riiklik perelepitusteenus eelkõige riigi tasandil? Teenuse kasutajatele? Teistele asjaosalistele/sidusgruppidele? Kui kasulik on Teie hinnangul riiklikul perelepitusteenusel osalemine laste jaoks?
3. Milliseid meetodeid kasutate (kõige enam) lapse kaasamisel perelepitusteenusele?/Milline on Teie hinnangul/arvates kõige edukam/kasulikum meetod/võte lapse kaasamiseks perelepitusteenusele?
4. Millistel juhtudel/millises olukorras peaks Teie hinnangul/Teie arvates kaasama kindlasti lapsi perelepitusteenusele?
5. Mis on olnud Teie jaoks lapse kaasamisel perelepitusteenusele kõige keerulisem?
6. Mis põhjusel/millistel juhtudel Te ei kaasa/ei ole kaasanud lapsi perelepitusteenusele?
7. Mida peaksid Teie hinnangul tegema lapsevanemad (teisiti) kui nad tulevad perelepitusteenusele?
8. Mismoodi panustavad Teie hinnangul lapsevanemad ise perelepitusteenuse õnnestumisse?
9. Mida peaks/annaks Teie hinnangul tegema/teha, et riikliku perelepitusteenuse tulemusel jõuaks rohkem lapsevanemaid kokkuleppele?
10. Palun andke hinnang enda ettevalmistusele perelepitajaks saamisel. Millega olete enda ettevalmistuses kõige enam rahul? Millest tunnete puudust? Kuidas hindate läbitud perelepitaja koolitust?
11. Kas tunnete, et Teie arengut perelepitusteenuse osutamisel on piisavalt (riigi poolt) toetatud? Kui tunnete selles osas puudujääke, siis kes ja kuidas peaks Teid selles osas veel rohkem toetama?
12. Palun hinnake enda ettevalmistust lapse perelepitusteenuse protsessi kaasamiseks? Millest tunnete enda ettevalmistuses selles osas kõige rohkem puudust? Millega olete selle teemaga seondult ettevalmistusprotsessis enim rahul?
13. Kuidas olete rahul Sotsiaalkindlustusameti poolse perelepitusteenuse koordineerimisega? Millega olete eriti rahul? Mis vajaks Teie hinnangul parendamist?/Milline on Teie kogemus Sotsiaalkindlustusameti poolse perelepitusteenuse koordineerimisega? Millega olete rahul? Mis vajaks Teie hinnangul parendamist?

14. Millega olete riiklikus perelepitusteenuse protsessis kõige enam rahul? Mis vajab Teie hinnangul parendamist?
15. Milline on Teie nägemus riikliku perelepitusteenuse tulevikust?

### **INTERVJUU KAVA EKSPERTIDELE**

1. Mis on Teie arvates riikliku perelepitusteenuse eesmärk?
2. Kui kasulik on Teie hinnangul riiklik perelepitusteenus eelkõige riigi tasandil? Teenuse kasutajatele? Teistele asjaosalistele/sidusgruppidele? Kui kasulik on Teie hinnangul riiklikul perelepitusteenusel osalemine laste jaoks?
3. Kui riiklikku perelepitusteenuse osutamist ei toimuks, siis mis võiks Teie arvates olla selle alternatiiviks?
4. Millised on Teie hinnangul peamised põhjused, miks pöörduvad riiklikul perelepitusteenusel osalejad peale lepitusteenust siiski kohtusse?
5. Millised on Teie arvates teenuse sisu, osutamise või korraldamise kitsaskohad? Mida tuleks muuta või arendada?
6. Mida annaks Teie arvates parendada/muuta, et rohkem teenuse kasutajatest lapsevanemaid jõuaksid kokkuleppele?<sup>1</sup>
7. Millised on Teie hinnangul peamised kitsaskohad laste kaasamisel perelepitusteenusele?
8. Milline on Teie nägemus riikliku perelepitusteenuse tulevikust?
9. Kuidas on perelepitusteenus Teie hinnangul mõjutanud kohtute tööd seoses perekonnaõiguslike asjadega (suhtlus- ja hooldusõiguse juhtumite arvu muutus)? (valikküsimus kohtunikule)
10. Milline on Teie kogemus ja rahulolu perelepitusteenusega? (valikküsimus lastekaitsetöötajale)
11. Kuidas on perelepitusteenus mõjutanud kohalike omavalitsuste laste ja peredega tööd tegelevate spetsialistide tööd (sh suhtlus- ja hooldusõiguse juhtumite arvu muutus)? (valikküsimus lastekaitsetöötajale)

### **INTERVJUU KAVA VÄLISRIIKIDE ESINDAJATELE**

1. Kuidas on Teie riigis riikliku perelepitusteenuse osutamine koordineeritud?
2. Millised õigusaktid ja muud dokumendid reguleerivad Teie riigis perelepitusteenuse osutamist?
3. Kuidas toimub Teie riigis lapse kaasamine riiklikule perelepitusteenusele? Mis on Teie hinnangul peamised kitsaskohad lapse kaasamisel sellesse protsessi?
4. Kuidas hinnatakse Teie riigis seda, et perelepitusteenusel sõlmitav vanemate vaheline kokkulepe ei oleks lapse huvide vastu?

---

<sup>1</sup> Siinkohal antakse intervjuueeritavale teada, et peaaegu kaks kolmandikku riikliku perelepitusteenuse menetlustest lõppevad edutuse tõendiga.

5. Millised on peamised põhjused, miks pöörduvad riiklikul perelepitusteenusel osalejad peale lepitusteenust siiski kohtusse?
6. Millised on Teie hinnangul peamised riikliku perelepitusteenuse protsessi kitsaskohad? Kas Teie hinnangul on see hästi toimiv? Mis vajaks Teie hinnangul muutmist ja/või parendamist?

## INTERVJUU KAVA LASTELE

Lastega toimuvad pigem vestlused, mille käigus lihtsate ja mänguliste eakohaste harjutuste abil küsitakse küsimusi, mitte ei toimu nii-öelda traditsiooniline intervjuueerimine.

1. Räägi, kuidas see toimus, et Sa kohtusid perelepitajaga? (vajadusel selgitada, kes see on).
2. Mis Sa arvad, mille jaoks seda kohtumist vaja oli?
3. Kas ema ja/või isa seletasid Sulle, mis sellel kohtumisel juhtuma hakkab?
4. Kas Sa tundsid, et Sa said öelda kõik, mis Sa tahtsid? Kas Sa tundsid, et Sinu juttu kuulati?
5. Millise tunde see kohtumine Sulle tekitas?/Kas Sa olid pärast kohtumist heas meeleolus?
6. Millise mulje jättis inimene, kes Sinuga rääkis? Kas Sulle meeldis see inimene, kes Sinuga rääkis?
7. Kas Sa tundsid, et sellest kohtumisest oli kasu? Mis sellest kasu oli?

## INTERVJUU KAVA POLIITIKAKUJUNDAJATELE

1. Mis on riikliku perelepitusteenuse eesmärk riigi vaates? Kuhu tahab riik Teie hinnangul perelepitusteenuse osutamisega jõuda?
2. Kui kasulik on Teie hinnangul riiklik perelepitusteenus eelkõige riigi tasandil? Teenuse kasutajatele? Teistele asjaosalistele/sidusgruppidele? Kui kasulik on Teie hinnangul riiklikul perelepitusteenusel osalemine laste jaoks?
3. Millised peaksid Teie arvates olema selle teenuse mõju hindamise kriteeriumid?
4. Kui riiklikku perelepitusteenuse osutamist ei toimuks, siis mis võiks Teie arvates olla selle alternatiiviks?
5. Millised on Teie hinnangul peamised põhjused, miks pöörduvad riiklikul perelepitusteenusel osalejad peale lepitusteenust siiski kohtusse?
6. Mida annaks Teie arvates parendada/muuta, et rohkem teenuse kasutajatest lapsevanemaid jõuaksid kokkuleppele?<sup>2</sup>
7. Millised on Teie arvates teenuse sisu, osutamise või korraldamise kitsaskohad? Mida tuleks muuta või arendada?
8. Milline on Teie nägemus riikliku perelepitusteenuse tulevikust?

---

<sup>2</sup> Siinkohal antakse intervjuueeritavale teada, et peaaegu kaks kolmandikku riikliku perelepitusteenuse menetlustest lõppevad edutuse tõendiga.